

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**
Кафедра садівництва ім. проф. В.Л. Симиренка

ЗАТВЕРДЖЕНО

Агробіологічний факультет
“18” червня 2026 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ТЕХНОЛОГІЇ САДІВНИЦТВА ЗАКРИТОГО ГРУНТУ**

Галузь знань Н сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина
Спеціальність Н1 Агронія
Освітня програма Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство
Факультет Агробіологічний
Розробники: Яна ТЕРЕЩЕНКО, доцент, кандидат с.-г. наук

Київ – 2026 р.

Опис навчальної дисципліни. Дисципліна «Ягідництво» є складовою вибіркової компоненти ОПП для підготовки здобувачів вищої освіти першого

(бакалаврського) рівня за спеціальністю Н1 Агрономія освітньої програми «Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство». Дисципліна охоплює методи та системи вирощування ягідних та плодових культур у штучних умовах, для забезпечення цілорічного виробництва врожаю з максимальною ефективністю, незалежно від зовнішніх погодних умов, шляхом управління температурою, вологістю повітря, освітленням (штучне доосвітлення) та концентрацією вуглекислого газу (CO₂). Розглядаються питання ґрунтового та субстратного вирощування, використання технології крапельного зрошення та фертигації та комплексні методи боротьби зі шкідниками та хворобами з урахуванням екологічних вимог. Навчальна дисципліна складається з 15 лекційних та 15 лабораторних занять.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	бакалавр	
Спеціальність	Н1 Агрономія	
Освітня програма	«Садівництво, плодоовочівництво та виноградарство»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6,0	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проєкт / робота (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна, дистанційна
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	7	
Лекційні заняття	30 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	120 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	4 год.	

1. Мета, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою даної дисципліни є сформувати систему знань та умінь необхідних для фахівців, які будуть залучатись до роботи в господарствах, що використовують сучасні технології вирощування ягідних та плодкових рослин у закритому та захищеному ґрунті.

Перелік навчальних дисциплін, які передують вивченню «Плодівництво»
Набуття компетентностей:

спеціальні (фахові) компетентності (СК):

- здатність використовувати навички для вирощування посадкового матеріалу плодкових, ягідних культур і винограду, розмноження овочевих рослин у відкритому і закритому ґрунті та грибів.

Програмні результати навчання (ПРН):

- проектувати та організовувати заходи вирощування високоякісної плодово-ягідної продукції та винограду відповідно до чинних вимог.

Програма та структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна, дистанційна форма						
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
Модуль 1. Модуль 1. Біологія, морфологія та розмноження ягідних культур														
Тема 1. Історія розвитку садівництва закритого ґрунту	1	9	2	2	-	-	15							
Тема 2. Конструкції для закритого ґрунту: класифікація та матеріали.	2	9	2	2	-	-	15							
Тема 3. Способи регулювання мікроклімату в конструкціях закритого ґрунту .	3	9	2	2	-	-	15							
Тема 4. Добір ділянки для закладання товарних насаджень.	4	9	2	2	-	-	5							
Тема 5. Добір субстратів для вирощування рослин за малооб'ємною технологією.	5	9	2	2	-	-	5							
Тема 6. Живлення рослин за малооб'ємного	6	9	2	2	-	-	5							

вирощуванні.														
Разом за змістовим модулем 1	45		10	10			60							
Модуль 2. Технології та сортимент промислових насаджень														
Тема 7. Біолого-морфологічні особливості плодових і ягідних культур, рекомендованих для вирощування в конструкціях закритого ґрунту	7	12	2	2	-	-	10							
Тема 8. Суниця садова в укриттях різного типу.	8	12	2	2	-	-	10							
Тема 9. Вирощування суниці садової методом гідропоніки	9	12	2	2	-	-	10							
Тема 10. Малина в закритому ґрунті – особливості вирощування та рекомендований сортимент.	10	12	2	2	-	-	5							
Тема 11. Особливості вирощування ожини в закритому ґрунті.	11	9	2	2	-	-	5							
Тема 12. Добір сортів та елементи технології вирощування лохини щиткової.	12	9	2	2	-	-	5							
Тема 13. Порічки і агрус: конструкції насаджень та добір сортименту.	13	9	2	2	-	-	5							
Тема 14. Світовий досвід вирощування персика в закритому ґрунті.	14	9	2	2	-	-	5							
Тема 15. Технологія вирощування черешні під укриттями.	15	9	2	2	-	-	5							
Разом за змістовим модулем 2	105		20	20	-	-	60							
Усього годин	180		30	30			120							

2. Теми лекцій

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Історія розвитку садівництва закритого ґрунту	2
2	Конструкції для закритого ґрунту: класифікація та матеріали.	2
3	Способи регулювання мікроклімату в конструкціях закритого ґрунту .	2
4	Добір ділянки для закладання товарних насаджень.	2
5	Добір субстратів для вирощування рослин за малооб'ємною технологією.	2
6	Живлення рослин за малооб'ємного вирощуванні.	2
7	Біолого-морфологічні особливості плодових і ягідних культур, рекомендованих для вирощування в конструкціях закритого ґрунту	2
8	Суниця садова в укриттях різного типу.	2
9	Вирощування суниці садової методом гідропоніки	2
10	Малина в закритому ґрунті – особливості вирощування та рекомендований сортимент.	2
11	Особливості вирощування ожини в закритому ґрунті.	2
12	Добір сортів та елементи технології вирощування лохини щиткової.	2
13	Порічки і агрус: конструкції насаджень та добір сортименту.	2
14	Світовий досвід вирощування персика в закритому ґрунті.	2
15	Технологія вирощування черешні під укриттями.	2
Разом		30

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Порівняльна характеристика технологій відкритого і закритого ґрунту	2
2	Особливості влаштування споруд захищеного ґрунту для вирощування ягідних і плодових культур	2
3	Тепловий режим в конструкціях закритого ґрунту	2
4	Укривні метериали для конструкцій закритого ґрунту	2
5	Порівняльна характеристика субстратів	2
6	Режим вологості субстрату і повітря. Живлення. Повітряно-газовий	2

	режим	
7	Особливості перебігу фенологічних фаз розвитку ягідних культур у ЗГ	2
8	Вирощування суниці НСД	2
9	Поживні розчини для вирощування рослин методом гідропоніки	2
10	Схеми розміщення ягідних культур у культивацийних спорудах	
11	(на прикладі малини)	2
12	Формування рослин ожини при вирощуванні в конструкціях захищеного ґрунту	2
13	Будова кореневої системи лохини щиткової та особливості проведення фертигації.	2
Разом		30

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Рецепти живильних розчинів	20
2	Показники води, придатної для живлення рослин	10
3	Система NFT	10
4	Метод водної культури	10
5	Захист від хвороб і шкідників	15
6	Освітлення та досвічування теплиць	15
7	Види шпалер для ягідних культур	10
8	Органічна система вирощування культур у ЗГ	10
9	Кращі післязбиральні практики	20
Разом		120

5. Методи та засоби діагностики результатів навчання:

(вибрати необхідне чи доповнити)

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист практичних, розрахункових робіт;
- пірінгове оцінювання.

6. Методи навчання *(вибрати необхідне чи доповнити)*:

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;

- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму;

7. Оцінювання результатів навчання.

Оцінюють знання здобувача вищої освіти за 100-бальною шкалою, яку переводить у національну оцінку згідно з чинним «Положенням про екзамени та заліки у НУБіП України».

7.1. Розподіл балів за видами навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
Модуль 1. Біологія, морфологія та розмноження ягідних культур		
Лабораторна робота 1 Порівняльна характеристика технологій відкритого і закритого ґрунту	Знати характеристику і класифікацію основних споруд, призначених для вирощування плодкових і ягідних культур. Розуміти основні підходи для забезпечення мікроклімату в конструкціях закритого та захищеного ґрунту (освітлення, обігрів, вологість). Знати характеристики субстратів та вміти добирати їх для культур, згідно вимог.	10
Лабораторна робота 2 Особливості влаштування споруд захищеного ґрунту для вирощування ягідних і плодкових культур		10
Лабораторна робота 3 Тепловий режим в конструкціях закритого ґрунту		10
Лабораторна робота 4 Укривні матеріали для конструкцій закритого ґрунту		10
Лабораторна робота 5 Порівняльна характеристика субстратів		10
Лабораторна робота 6 Режим вологості субстрату і повітря. Живлення. Повітряно-газовий режим		10
Модульна контрольна робота 1		30
Самостійна робота. Теми	10	

Разом за модуль 1		100
Модуль 2. Технології та сортимент виробничих насаджень		
Лабораторна робота 7 Особливості перебігу фенологічних фаз розвитку ягідних культур у ЗГ	Знати основні фази розвитку рослин з метою забезпечення оптимальних умов вирощування. Ознайомитись з світовими та вітчизняними практиками, які застосовуються для вирощування поширених ягідних культур (суниць садових, малини/ожини, порічок, агрусу, лохини) та деяких кісточкових порід. Знати терміни та особливості проведення технологічних операцій.	6
Лабораторна робота 8 Вирощування суниці НСД		6
Лабораторна робота 9 Поживні розчини для вирощування рослин методом гідропоніки		6
Лабораторна робота 10 Схеми розміщення ягідних культур у культивацийних спорудах (на прикладі малини)		6
Лабораторна робота 11 Формування рослин ожини при вирощуванні в конструкціях захищеного ґрунту		8
Лабораторна робота 12 Будова кореневої системи лохини щиткової та особливості проведення фертигації.		6
Лабораторна робота 13 Особливості формування рослин порічок та агрусу в умовах закритого ґрунту.		6
Лабораторна робота 14 Морфологічні особливості рослин кісточкових порід. Добір підщеп для вирощування черешні у високих тунелях.		8
Лабораторна робота 15 Особливості обрізки і формування		8

кісточкових в ЗГ		
Модульна контрольна робота 2		30
Самостійна робота		10
Разом за модулем 3		100
Навчальна робота	$(M_1+M_2)/2*0,7 \leq 70$	
Екзамен	30	
Разом за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	
Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання

7.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

7.3. Політика оцінювання

Політика щодо дедайннів та перескладання:	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здають із порушенням термінів без поважних причин, оцінюють на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові покликання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в онлайн формі за погодженням із деканом факультету)

8. Навчально-методичне забезпечення:

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - *покликання*) **ОБОВ'ЯЗКОВО**;
- покликання на цифрові освітні ресурси;
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів денної, заочної та дистанційної (за наявності) форм здобуття вищої освіти;
- програма навчальної (виробничої) практики навчальної дисципліни (якщо вона передбачена навчальним планом).

9. Рекомендовані джерела інформації

Основні джерела

Електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України)

1. Кондратенко Т.Є., Кузьмінець О.М. Помологія ягідних культур. – К.: ЦП Компринт, 2020. – 436 с.
2. Формування та обрізування плодових дерев і кущових ягідників: монографія; за наук. ред. акад. НААН І.В. Гриника. Київ: Аграрна наука, 2024. 256 с.
3. Єжов В.М., Гриник І.В. Біохімія плодових культур. – К.: ПП «Санспарель», 2020. 364 с.
4. Яновський Ю.П. Програма захисту плодових культур Київ, 2021. 141с.
5. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від шкідників і хвороб/ Шевчук І.В. та ін. Київ, 2021, 188 с.
6. Селекційно-технологічні аспекти науково-обґрунтованого підбору окремих видів і сортів малопоширених плодових і ягідних культур для перспективних напрямів плідництва та цільове використання їх плодів у контексті здорового харчування/ Москалець В.В. та ін. Київ: ТОВ «Центр учбової літератури», 2022, 303 с.

Додаткові джерела

1. Меженський В.М., Меженська Л.О.: Сучасна систематика квіткових рослин. Ч.2: Навчальний посібник. – Київ: Вид-во Ліра-К, 2019. – 558 с.
2. Яновський Ю.П. Ягідництво: Навчальний посібник / Ю.П. Яновський, В.В.
3. Воєводін, О.М. Лапа та ін.; за ред. Ю.П. Яновського. – К., 2009. –216с.
4. Яновський Ю.П. Довідник із захисту плодових культур: Навчальний посібник / Ю.П. Яновський.. – К., 2019. –468с.
5. Куян В.Г. Спеціальне плідництво. – К.: Світ, 2004. – 462 с.
6. Куян В.Г. Плідництво (практикум)/ В.Г. Куян. – Житомир, 2002. - С.23-24.
7. Марковський В.С., Бахмат М.І. Ягідні культури в Україні : нав. посіб. Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2008. 200 с.
8. б. Барабаш О.Ю. Овочівництво і плідництво/ О.Ю. Барабаш, О.М. Цизь, О.П. Леонтьєв, В.Т. Гонтар. – Вища Школа, 2000. – 503 с.
9. Грицаєнко А.О. Плідництво/А.О. Грицаєнко. – К.: Урожай, 2000. – 432 с.
10. Каблучко Г.О. Плідництво/ Г.О. Каблучко, Б.К. Гапоненко, В.Л. Сніжко, В.І. Негода. -0 К.: - Вища школа, 1990. – 351 с.
11. Яновський Ю.П. Ягідництво: Навчальний посібник/ Ю.П. Яновський, В.В. Воєводін, О.М. Лапа та ін..; За ред. Ю.П. Яновського. – К., 2009. – 216 с.
12. Інструкція з апробації маточних насаджень і садивного матеріалу плодових і ягідних культур. – К., 2002. – 52 с.
13. І.А. Сало Методичні положення прогнозування кон'юктури ринку плодів та ягід в Україні – К.:Видавничий центр НУБіП, 2009. -60 с.
14. Агроекологічні системи інтегрованого захисту плодових і ягідних культур від шкідників і хвороб. Рекомендації. – К., 2016. – 152 с.
15. Литовченко О.М, Павлюк В.В., Омельченко І.К. Кращі сорти плодових, ягідних і горіхоплідних культур української селекції. – 140 с.
16. Ярещенко О.М. Рекомендації з вирощування чорної смородини, порічок та агрусу/ О.М. Ярещенко, О.П. Лушпіган, Я.Ю. Терещенко. – Київ: Інститут садівництва НААН, 2013. – 31 с.

17. Технологія вирощування смородини чорної та порічки / за ред. П.З. Шеренгового. Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2012. 124 с.

Інформаційні джерела

1. Сайт інституту садівництва НААН України: sad-institut@ukr.net
2. Сайт Інституту експертизи сортів рослин (див. Державний реєстр сортів рослин України): sops@sops.gov.ua
3. Наукометричні бази даних: URL:
Scopus <http://scopus.com>
Web of science <http://web-of-science.com>
Google scholar <http://scholar.google.com.ua>
4. Перелік наукових фахових видань України: URL: <https://mon.gov.ua/ua/nauka/nauka/atestaciya-kadriv-vishoyi-k>.
5. Науково-виробничий журнал "Технології та інновації".
6. Науково-виробничий журнал «Овочі і фрукти».
7. Науково-виробничий журнал "Ягідник".

Інформаційні ресурси

1. <https://teplitca.kiev.ua/ua/>

